Ч. 40 (14.288). Львів, субота 22. лютого 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-43.
„ Друкарні: 223-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В справі нової нафтової акції на Підкарпатті.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

В останніх часах повстала нова велика акція на території стрийського, ліського й інших підкарпатських повітів, зокрема на території турчанського повіту, получена з горячковим викупом теренів від наших селян для цілей майбутньої експльоатації нафти. У цих околицях працює вже нині ціла хмара ріжних агентів і спекулянтів, що за безцін стараються набути від наших селян право експльоатації нафти при помочі відповідних контрактів. Щоб облекшити собі успіхи, згадані агенти ріжних чужо-національних фірм і приватних осіб, як теж і спекулянти, поширюють між нашим населенням неправдиві вістки, що треба спішитися зі заключуванням нафтових контрактів, бо, мовляв, грозить небезпека, що польська держава небавком заведе нафтове регале, себто державний нафтовий монополь на експльоатацію нафти. Тоді власники грунтів, так виясняють згадані агенти і спекулянти, стратять можливість забезпечити для себе доходи з майбутньої експльоатації на їх грунтах.

Така горячкова робота нафтових агентів і спекулянтів ведеться передовсім в околиці сіл Михновець і Липе, турчанського повіту, де на думку знавців стоїмо перед створенням нового великого нафтового басейну.

З уваги на ті алярмуючі вістки про уведення в Польщі нафтового регале, що можуть нанести великі шкоди нашим селянам, Українська Парляментарна Репрезентація подає до відома, що нема ніяких виглядів на введення нафтового регале в Польщі і що дотично експльоатації нафти лишаються і надальше важними всі постанови обовязуючого нафтового закону з вільною експльоатацією нафти. Українські власники нафтових теренів не повинні піддаватись паніці і не давати послуху алярмуючим неправдивим вісткам про введення нафтового регале. При заключуванні контрактів на експльоатацію нафти повинні вони поступати оглядно і ті контракти заключувати виключно при інтервенції наших адвокатів, що дадуть теж інтересованим відповідні вказівки.

Рівночасно прохаємо українську інтелігенцію, передовсім українське духовенство і поодиноких сільських діячів у дотичних околицях краю, щоб звернули увагу нашого тамошнього населення на зміст нинішнього нашого комунікату. Їх обовязком є теж відповідно повчити наших селян, щоб не повторилися часи зперед кількох десятків літ, коли наші селяни коломийського, надвірнянського, дрогобицького і ліського повіту позбулися за безцін права експльоатації нафти і стали пролетарями-робітниками, віддаючи весь дохід з експльоатації нафти на своїх грунтах в руки чужонаціональних елементів.

Українська Парляментарна Репрезентація.

Як ставиться польський урядовець до українського інтересента?

З приводу обіжника п. міністра внутрішніх справ.

Львів, 21. лютого 1936.

Питання, поставлене у наголовку — наскрізь реторичне: не потребують відповіди правди загально відомі й аксіоматичні. Нема теж на галицькій землі двох чесних одиниць — байдуже, поляків чи українців, — які малиб на устах іншу відповідь на зазначене згорі питання, ніж та, яку вимагає дійсний стан річи. **Жахливий** стан, ніде мабуть у світі небувалий. Бо важко уявити собі денебудь інде відносини, в яких **національність** громадянина у ріжнонаціональній державі є **єдиним критерієм** підходу до того громадянина з боку державного й самоуправного службовицького апарату. Досить, щоб громадянин держави, який має справу в якійнебудь державній чи самоуправній установі з титулу своєї приналежности до держави, своїх обовязків і прав супроти неї, досить, щоб той громадянин заговорив — користаючи з прав народу — по українськи, щоб до нього і його справи урядовець згори був ворожо настороржений, щоб його справа згори була пересуджена. Громадські й волосні ради з накиненими секретарями-поляками, канцелярії повітових виділів, поліційні постерунки по селах і містечках, дільницеві комісаріяти у Львові та магістрати в цілому краю, скарбові уряди й скарбова палата у Львові, суспільні обезпечальні, повітові староства у краю, — в усіх тих установах сидять достойники (головно найнижчих ступнів), які трактують свої установи, як приватні домени, та яких млоїть на згук української мови.

Самоволя урядовців не має тут ніякого стриму: відкинути подання з місця через те, що воно писане по українськи, не прийняти навіть мельдункової картки через те, що вона не виповнена по польськи, нечемна поведінка з піднесеним голосом до ненависного інтересента, який походить з нації, що творить етнічну більшість у даному повіті й воєвідстві, — це постійна і ноторійна справа. Коли у цілій Польщі панує по установах засада, що не установа для громадян, але громадяни для установи, то зокрема на землях з українським населенням, в Галичині й на Волині (про Холмщину й Полісся нічого й казати, бо там офіціяльно й формально взагалі нема українців, лише є або „зрущені" поляки або „тутейші", яких слід освідомити, що вони поляки), державні й самоуправні урядовці живуть у блаженному глибокому переконанні, що вони творять вибрану касту, яка стоїть ген високо понад „мотлохом" (згідно з Сенкевичівською термінольоґією) та яких місією є давати на кожному кроці вислів своїй погорді для того „мотлоху". А що живеться

Французький комуніст проти пакту з СССР.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Велике зацікавлення викликала промова посла Доріо у палаті послів, підчас дискусії над ратифікацією пакту. Цей перший представник лівиці, що виступає проти згаданого пакту, є комуністом з переконань, але виступив з III. Інтернаціоналу і бореться проти встрявання Совітів у французькі справи. У своїй промові підчеркнув він дволичність совітської політики, уряду СССР та Комінтерну. 15 літ поборювали большевики версайський мир, зокрема його територіяльні постанови — як тоді могтимуть у майбутньому його боронити? Доріо твердить, що большевики бажають лише вжити Франції як знаряддя проти гітлерівської загрози. Живі оплески були відповідю на його сміливий виступ.

ПРОБЛЄМАТИЧНА ВАРТІСТЬ ЧЕРВОНОГО СОЮЗНИКА.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Теперішній міністер військових справ ген. Морен заявив ще 21. березня 1935, що совітська армія, хочаб була яка сильна, не поможе Франції на випадок війни з Німеччиною, бо не має спільного кордону з цією останньою. Тепер військова комісія палати послів домагається від ген. Морена вияснень дотично евентуальних наслідків франко-совітського пакту на ситуацію і військові обовязки Франції. — Еріо на останній сесії палати послів боронив вартости червоної армії. Опісля порушив справу одномілярдового французького кредиту для СССР; цю думку кинули буцімто французькі промисловці, які сподіються, що це збільшилоб большевицькі закупи і внаслідок того далоб працю 25 до 30 тисячам робітників. Франко-совітський пакт — це лише чисто оборонна реакція на німецькі зброєння.

Дальші наради зачнуться вівторок.

СОЮЗНИКИ ШПІОНУЮТЬ.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Посол з правиці Анріо звернувся до президії парляменту із запитом, чому процес большевицького шпіона Оберлена, що мав відбутися ще 29. січня, відложили на передодні дискусії над пактом із СССР. Анріо домагається, щоб його інтерпеляція найшлася на денному порядку перед голосуванням над ратифікацією пакту, а в кульоарах згадав, що між актами справи Еберлена, увязненого у Штрасбургу, є м. ін. пляни фабрик, що працюють для оборони держави, їхніх уладжень і тайни продукції.

„ФРАНЦІЯ ПЕРЕЙМАЄ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА МАЙБУТНЄ ЕВРОПИ".

БЕРЛІН, 21. 2. ПАТ. Часопис „Германія" твердить, що приступлення Німеччини до франко-совітського пакту неможливе з точки погляду правного, політичного та стратегічного; він виключно спрямований проти Німеччини. „Франція — кінчиться стаття — візьме на себе нечувану відповідальність за майбутнє Европи, як введе у життя договір, що має характер грізних воєнних приготувань".

У польській державі є 100 тисяч дітей недорозвинених: калік та ідіотів. Це жертви алькоголізму батьків.

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження".

тим урядовцям не дуже весело, що на їх екзистенції невиносимим тягарем лягає кожноразова санація державних буджетових дефіцитів і що всі їх установи завалені стиртами справ, яких нема кому полагоджувати, то й находяться ті службовики здебільша у хронічно подразненому нервовому стані: психольогічно воно річ зрозуміла, але на практиці відбивається подвійно дошкульно на... українських інтересентах. „Брутальність супроти громадян і сервілізм супроти зверхників — ось одна з найбільших язв наших адміністративних установ" — бідкає польський „Час" і у висновку всіх своїх обширних міркувань (вступна стаття з 17 ц. м.) приходить до жалісливого ствердження, що „бюрократія сильніша від уряду". Коли такі міркування насуваються столичному інтелігентові полякові, то що має казати громадянин-українець у закутині, в якій урядовці тримаються засади, що „Бог високо — цар далеко" і діють по своїй волі і свободі, по своїм забаганкам?!..

Кілька днів тому міністер внутрішніх справ видав обіжник до всіх воєвідських установ, який вчить адміністраційних урядовців примітивних правил, що торкаються форм і змісту полагоджування інтересентів. На вступі того обіжника є кілька загальних уваг: „привязуючи велику вагу до того, щоб всі адміністраційні функціонарі здавали собі постійно справу, що „відношення пересічного громадянина до держави формується передусім під впливом його відношення до адміністрації, як того чинника держави, що його найближче відчувається і найкраще бачиться", міністер налягає, щоб взаємини між адміністративними органами влади та громадянами були якнайкращі. Запитуємо п. міністра: яке має бути становище до польської держави мас того українського населення, які стрічаються з вище схарактеризованим трактуванням з боку державних і самоуправних органів влади?! Читаємо далі у тому обіжнику: „...Та діяльність (адміністраційних) урядовців не може бути переповнена бездушним формалізмом чи якиминебудь побічними оглядами". Міністер каже кермуватись завжди тільки „інтересом того, що вносить подання", та доручає при всіх рішеннях виявляти „найприхильніше становище до потреб населення і глибоко зрозумілий прилюдний інтерес".

Дуже шкода, що серед усіх тих гарних і розумних поук та вказівок міністер внутрішніх справ п. Рачкевич не пригадав ще декілька правд з ділянки державної адміністрації: 1) що обовязком державних і самоуправних урядовців усіх ступнів є зберігати найдалі йдучий обєктивізм і що **національність та віросповідання інтересента не має їх цікавити,** 2) що державний і самоуправний урядовець усіх ступнів має тямити, що ввесь державний і самоуправний апарат є чинником **надрядним** і не може виступати **активно, як заінтересована сторона,** у суперництві двох національностей, що живуть на тому самому терені; 3) що вимога від урядовців, щоб вони були суспільними діячами не означає того, щоб кожний урядовець „дзялач сполечни", виконував **місію протиукраїнського боєвика** та в українцях добачував найбільшу небезпеку і польської нації і польської держави та відповідно їх, як своїх ворогів, службово трактував. Велика шкода, що п. міністер не пригадав підлеглим собі урядовцям, особливо деяким пп. старостам, від яких іде відповідний дух на ввесь повіт, що пора зірвати з тою ідеольогією „негативного націоналізму", як її окреслив п. Косцялковський, що все ще опановує душі пречисленних державних і самоуправних урядовців та яка є спадщиною тої польської ендеції, що є прокльоном польської держави: бо насторожує проти держави міліони її чужонаціональних громадян.

Чого премієр Годжа їздив до Парижа?

Прага, лютий 1936.

Хоча тут загально говориться, що подорож чехословацького премієра і теперішнього міністра закордонних справ д-ра М. Годжі до Парижа не мала ніякого безпосереднього звязку з тим, що примусило всіх дипльоматів середуще- і східно-европейських держав вступити в повороті з Льондона до Парижа на низку дальших нарад про актуальні політичні питання Европи, бо — мовляв — д-р Годжа мав уже раніш намір їхати до Парижа, то всетаки після всіх тих розмов треба признати паризьким відвідинам чехословацького премієра особливо поважне значіння. Нині вже всім ясно, що паризька візита д-ра Годжі мала зовсім інший характер, ніж звичайна собі візита приятеля, який приїхав, щоб навязати тісніші особисті звязки та обмінятися думками.

Ядром усіх паризьких розмов д-ра Годжі було т. зв. середньо-европейське питання. Про ці розмови дуже багато оказав і сам Годжа і дуже багато написала про них вся европейська, у першу чергу чехословацька й австрійська преса. Ще перед приїздом Годжі до Парижа всі тамошні відомі дипльоматичні розмови оберталися теж довкруги цього питання. Відомости про ці перші розмови мали досить сензаційний посмак і викликали у політичній опінії Европи навіть деяке занепокоєння, як напр. у Німеччині та в Італії. Говорилося про те, що йдуть пошуканки за такою розвязкою середне-европейського питання, яка булаб можлива і без Італії, щоб таким чином якнайскорше відтяжити теперішню европейську ситуацію саме на тому европейському фронті, який ускладнився через італійську імпрезу в Африці. Говорилося теж, що на місце Італії в розвязці австро-німецького питання має прийти СССР, а щоб це не дуже „впадало в очі", то ще й Туреччина, та що за такою розвязкою обивалися головно Тітулеску і Літвінов. Паризька візита д-ра Годжі цю сензацію розвіяла і цей неприємний посмак усунула — і це найважніший наслідок тих відвідин.

Теперішній премієр і міністер закордонних справ Чехословаччини, д-р М. Годжа, це дуже спокійний і розважний політик і такою є теж його концепція розвязки середне-европейського питання. Розуміючи дуже добре яке значіння в цьому питанні відіграє Італія, а далі й Німеччина, д-р Годжа ясно і недвозначно вказав у Парижі на те, що остаточна його розвязка є неможлива без розвязки т. зв. австрійського питання, а ця знову у свою чергу не є можлива без участи Італії та навіть і Німеччини. Не дозволяє на це і усе ще неясне становище Австрії у габсбурськім питанні. Правда, кн. Штаремберг заявив, що Австрія не піде на ніяку зміну режиму без попередньої згоди з державами, які малиб підписати пакт про забезпеку незалежности Австрії, але одночасно Штаремберг теж заявив, що питання реставрації Габсбурґів це внутрішньо-політична справа Австрії, до якої не сміють вмішуватися інші держави. Далі д-р Годжа вказав теж ясно і на те, що розвязка середне-европейського питання можлива лише при гармонійній співучасти і співпраці всіх середне-европейських держав і що до такої співпраці може дійти лише поволи, етапами, а першим таким етапом це тісна співпраця на господарському фронті. Це основа його цілої середне-европейської концепції і це підтверджено й у розмовах відповідальних чехословацьких політичних чинників з австрійським канцлером д-ром Шушнігом у Празі. У тих розмовах недвозначно підкреслено, що така співпраця можлива лише у згоді з т. зв. римським протоколом, отже знову лише при співпраці Італії.

Іншими словами, д-р Годжа не їхав до Парижа за тим, щоб за всяку ціну довести вже нині до якоїсь розвязки середне-европейського питання чи щоб заключити в цім напрямі якісь пакти. Навпаки: він їхав туди, щоб — як каже політичний референт „Лідових Новин" — остерігти перед шкідливістю робити „велику політику" у Середущій Европі, коли на це ще не прийшов слушний час. „Нині — каже далі цей референт — не пора на дунайський пакт і нині він був би навіть шкідливий, бо шкідливим і небезпечним експериментом булоб нині при дефінітивнім рішенні середне-европейського питання виключати і Італію і Німеччину". Д-р Годжа переконав Париж, що спершу треба „відполітикувати" цілу середне-европейську акцію, бо в першу чергу йде тут не „про військові пакти спільної оборони", але про „зовсім цивільні договори господарської співпраці", при якій кожна держава може зберігти своє правно-державне становище і свої народні ідеали. Отже програма, яку випрацював, яку передав і яку боронить д-р Годжа, обмежується до мінімума конечного, але до найлегше досяжного. Господарська співпраця не вимагає як необхідної передумовини вирішення всіх дипльоматичних розбіжностей, а тому ніхто при ній не може нічого втратити, лиш багато зискати. Щойно така тісна співпраця, повна довіря і гармонії на господарському полі може довести і до політичного зближення, і то спершу між самими середне-европейськими державами, а далі теж і з іншими державами Европи.

Всі дотеперішні голоси французької преси про паризькі розмови д-ра Годжі вказують на те, що — йому вдалося не лише виложити ясно свою концепцію, але й переконати вирішні французькі політичні чинники про її доцільність. Найшла вона теж відповідне зрозуміння в Італії і в Мадярщині. Тепер д-р Годжа має ще відвідати Білгород і Букарешт, щоб тут вже обговорити більш детально цілу свою концепцію і тоді вже з чимсь конкретнішим поїхати до Відня.

Ось так коротко представлення білянс візити чехословацького премієра в Парижі. Чехословацька преса приписує їй ще й велике значіння для скріплення малоантантського союзу в союзом Балканської Антанти з одного і з Францією з другого боку. Візита д-ра Годжі і ціла його середне-европейська концепція це новий доказ „політики рівноваги, до якої постійно змагає закордонна політика Чехословаччини, як тої держави, яка ніколи не ставить на одну якусь карту, але яка льояльно співпрацює й хоче співпрацювати зі всіми чинниками, які стоять на платформі закріплення і обереження европейського миру". Кажучи простими словами: Чехословаччина, хоч і заключила союз з Совітами та опирається на союзі з Францією, не хоче допустити Совітів до таких впливів у Середущій Европі, які штовхнули ту Европу у війну, яка Чехословаччині грозила катастрофою. М—н.

Українські моменти
підчас дискусії в сенаті.

На засіданні буджетової комісії сенату в середу 19. лютого ц. р. сен. Рдултовський зреферував буджет міністерства внутрішніх справ і поставив внесок приняти цей буджет без змін. Після реферату вивязалася жива дискусія, в якій деякі промовці і міністер внутрішніх справ Рачкевич порушували теж українські справи. Від Української Парляментарної Репрезентації промовляв сен. *О. Луцький*. Найважніше те, щоби внутрішня політика числилася з фактом, що в Польщі живуть не лише поляки, але також інші народи. Українцям йде про те, щоби всі громадяни були рівні перед законом і щоби мали змогу свобідно працювати. Нехай уряд уважає наші легальні установи і товариства якби означені червоним хрестом і не стріляє до них.

Сен. Радзівіл висловився за тим, щоби нарешті устійнено одноцілу політику супроти українців і щоб цю політику вів уряд при допомозі міністерства внутрішніх справ. Неможливо, щоб політику супроти українців вели воєводи. На думку сен. Маліновського українці зробили одну помилку, а саме, що в 1918. р. не вислали війська на Одесу, але спрямували його на Львів. Сен. Зажицький пригадував, що поляки на українських землях є теж автохтонами.

Опісля довшу промову виголосив міністер внутрішніх справ Рачкевич, в якій обговорив справу деконцентрації та децентралізації адміністраційної влади, справу персональної політики, самоуправні справи, справу безпеки громадян і боротьби з акцією революційних елементів. Підкреслив, що завдання адміністраційної влади дуже тяжке тому, що громадянство замало протиставиться пропаганді, яка змагає викликати неприхильні настрої і підважує авторитет закону. *Опісля згадав, що справа співжиття польського та українського громадянства входить на правильний шлях. Уряд не занедбає ніякої можливости поглибити умовини доброго співжиття і співпраці.*

Відповідаючи на критику політики на Волині, яку ведеться там уже від довшого часу, заявив, що цієї політики не слід звязувати з деякими ексцесами, які вже не вперше відбуваються на Волині. Запевняв, що сильна диверсійно-терористична політика на Волині випливає з географічного положення цього терену і минулими роками прибрала дуже широкі розміри.

Щож торкається адміністраційної політики поодиноких воєводів і недостачі координації їх політики, то — на думку мін. Рачкевича — слід брати під увагу окремішности теренів. Ці огляди уряд та поодинокі міністри завжди мусять мати на увазі.

Проти регіональної політики на Гуцульщині.

В четвер сойм розглянув буджет міністерства пошт і телеграфів. У дискусії над буджетом цього міністерства промовляв теж пос. *Ст. Біляк*. Цю промову подаємо окремо.

Опісля пос. Стажак зреферував буджет міністерства комунікації. По довшій промові міністра комунікації розвинулася жива дискусія, в якій промовляло багато послів, між ними представник Української Парляментарної Репрезентації пос. *І. Заваликут*. Промовець домагався регуляції рік і забудування гірських потоків на українських землях. Черемош, Прут, Стрий, Опір і Дністер роблять щороку великі школи. Українці домагаються, щоб у пятилітнім інвестиційнім пляні уряд взяв на увагу землі замешкалі українцями, щоб допустив українських доставців і дав роботу українському населенню. Українці є за туристикою на Гуцульщині, але без політики, без творення нового гуцульського народу.

Далі промовець жалувався на те, що львівська дирекція залізниць, давніше теж станиславівська, не прийняла ні одного урядовця-українця. При цій нагоді порушив теж справу залізничих емеритів з австрійських часів, яким відбирають 20 прц. їхніх емеритур. Ця справа є тим прикріша, що польська держава приняла на власність нерухоме майно з емеритального фонду залізничих працівників на терені Галичини. Тому звертається до міністра, щоб переглянув ще раз проєкт обниження емеритур

В Еспанії знову підпалюють церкви.

МАДРИД, 21. 2. ПАТ. У Ля Корона невідомі справники намагалися підпалити 3 церкви. Хоча пожежу погасили, шкоди поважні. У Ґренаді ліві елементи заатакували редакцію католицького часопису та підпалили самохід перед її будинком. У Малязі демонстранти напали на правий щоденник. У Сантіяго Компостелльо молодь здемолювала льокалі кількох суспільних організацій. У кількох місцевостях маніфестанти нападали на домівки правої „народньої акції". В Алікянте знищили та підпалили редакцію і друкарню католицького часопису. У Сан Ніколяс намагалися підпалити монастир, але поліція цьому перешкодила. Підчас бійки на політичному тлі в Авіля згинула одна жінка. У Мурсії та Алікянте проголосили стан облоги.

ПЕРШІ КРОКИ НОВОГО УРЯДУ.

МАДРИД, 21. 2. ПАТ. На вчорашньому засіданні ствердила рада міністрів на основі звітів, що в цілій країні панує супокій, тому проголошення виняткового стану зайве; ввели його лише у місті Санта Круз на Тенерифі. У багатьох місцевостях відбулися проурядові демонстрації. Посадник та міська рада Мадриду, припинені в урядуванні від жовтня 1934, обняли знову урядування. Уряд розглядає плян, як найскоріше увести в життя виб. програму „людового фронту". Представникам преси заявив прем. Азана, що його уряд бажає вдержати дотеперішню республиканську конституцію, і зберегти лад та суспільну справедливість. Плянує крім того ввести податкову рівність та охорону праці.

НОВІ КОРТЕЗИ.

МАДРИД, 21. 2. ПАТ. Першим засіданням проводитиме соціялістичний лідер Лярго Каббаллеро. Назначений на предсідника кортезів Мартін Барріо відбув зі своїм попередником Сантяґо Альба нараду над постійною комісією кортезів.

СПРАВА АМНЕСТІЇ В ЕСПАНІЇ НЕ ТАКА ПРОСТА.

МАДРИД, 21. 2. ПАТ. При цій нагоді згадав премієр, що уряд думає оголосити амнестію для засуджених за політичні провини, але перш за все мусять її рішити кортези — правдоподібно негайно, як лише уконституюються. Уряд вже зажадав від постійної делегації кортезів повновласти, щоб звільнити декретом політичних вязнів, що ще не засуджені. Тому що закордонна преса поширює чутки, буцімто в Еспанії звільнили 25.000 політ. вязнів, генеральна дирекція еспанських вязниць звертає увагу, що у всьому краю є ледви 21.000 вязнів, разом кримінальних і політичних та що звільнили покищо лише 5 соціялістів, яких тепер вибрали послами.

„ТИМЧАСОВО" ОПОРОЖНЮЮТЬ ВЯЗНИЦІ.

МАДРИД, 21. 2. ПАТ. По багатьох провінціях цивільні губернатори на власну руку тимчасово звільнюють незасуджених політичних вязнів. У Хіхон випустили не лише політичних вязнів, але й кримінальних. вязниця, що вчора мала 895 вязнів, сьогодні майже порожня.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Авас подає, що у Барсельоні відбулися великі демонстрації за амнестією для політ. вязнів. Розганяючи юрбу, поліція стріляла та ранила 10 осіб.

СТАНОВИЩЕ МОНАРХІСТІВ.

МАДРИД, 21. 2. ПАТ. Еспанські монархісти проголосили декларацію льояльної співпраці з урядом в імя добра батьківщини дарма, що з реставрації королівства у майбутньому не резиґнують.

ПРОТИ ВІДПЛИВУ КАПІТАЛІВ.

МАДРИД, 21. 2. ПАТ. Еспанія сильно забезпечила кордони перед вивозом валюти. Прикордонна сторожа арештувала на границі кілька осіб, що намагалися вивезти пів міліона пезетів.

Справа вязнів у вязниці св. Хреста.

Як відомо, негайно після присуду у варшавському суді перевезли всіх підсудних з вязниць у Варшаві і розмістили по ріжних вязницях у Польщі, з того 5 вязнів, а саме: Бандеру, Лебедя, Підгайного, Климишина і Карпинця умістили в св. Хресній вязниці. Їх умістили по вязницях, де сидять тільки засуджені, хоч вирок у їх справі ще не правосильний.

На вістку про це українське жіноцтво рішило зорганізувати акцію помочи тим пятьом вязням. Українські жінки Львова і Станиславова вислали петицію з кількасот підписами на руки апеляційного прокуратора п. Рудницького у Варшаві. На цю петицію прийшла відповідь із секретаріяту Прокуратури Апеляційного Суду у Варшаві такого змісту:

„У відповіди на подання з дня 27. І. 1936. у справі Степана Бандери і тов. Секретаріят повідомляє на припоручення п. прокуратора Апеляційного Суду, що перенесення вязнів до іншої вязниці залежить від рішення Міністерства Справедливости, де просьбу в нинішньому дні вислано. — Керманич Секретаріяту: Фільохувна".

Ширіть наш часопис!

С. СЕВЕРИНА ЧСВВ. 3)

МІЖ ЗЕМЛЯКАМИ ЗА ОКЕАНОМ.

Мої давні добрі знайомі. — Мої господарі. — Підготовляємо виставу.

Я довідалася, що в Ню Йорку живе наш давній учитель співу п. Михась Гайворонський. Там називають його також пестливо „Михасем", бо й за океаном тішиться він теж симпатією. У товаристві п. Галичинової вибираюся до Ню Йорку. Їдемо добру годину попід землю, потім кілька хвилин ходу і яка радість! Двері відчиняє п. Гайворонський.

Входимо до вітальні, я познайомлююся з його дружиною д-р Пелехович і з радости не можу найти якесь слово. Професор Гайворонський не змінився, все має той самий дитячий усміх, ту саму лагідність в очах, тільки ще щось нового пробивається в голосі: якийсь глибокий біль, у який ніхто не має права вглянути. Я десь стрічалася з тим болем; сягнула думкою і пригадала собі нараз його стрілецькі пісні.

Було в них багато бадьорости, але й був біль, спричинений терпінням міліонів.

Хай ніхто з читачів не дивується, що повторяю часто те саме. Я не винна! З ким я стрінулася, деінебудь прийшла, все ставили мені те саме питання: Що чувати в краю?

І проф. Гайворонський питається про край, про наші давні учениці, яких ще добре памятає. Розказую, як вмію, і що знаю. Нашими ученицями хвалюся, як мати дітьми. Одна співачка (Бандрівська) інші покінчили техніку (Мудрак, Гаврищак Орися) ще інші знову мають дипльоми фільософії, прав і медицини. Усі гарні робітниці, мало яка з них завела наші надії. А було що оповідати, бо багато води поплило у тихому Дунаю від часу, коли ми бачилися. Нашу розмову перериває дзвінок. Входять д-р Мишуґа і п. Галичин секретар Союзу. Тішимося їх приходом. Краще товариство годі собі уявити. Д-р Мишуґа, проф. Гайворонський і Галичин — це рідко дібрана трійця. Всі направду люблягься, розуміються. Кожний з них леліяв ті самі ідеали, кожний наставляв груди у визвольній боротьбі. А сьогодні? На далекій чужині, з вічною тугою за краєм, з незагоєною раною мурують шлях для інших, кладуть одну цеголку за другою. У такому товаристві мусить кожний почувати себе якнайкраще. Д-р Мишуґа своїм невимушеним, щирим гумором, а дотепо широким очитанням оживляв ціле товариство, де він був, там ніколи не забракло теми до розмови.

І ми, три жінки, скоро згармонізувалися. Мабуть тому, що становили сильний контраст. Пані дому д-р Пелехович, з фаху лікарка, спокійна, зрівноважена, повна жіночої гідности, друга, молоденька п. Стефанія Галичинова, ентузіястка, щебетлива, розмріяна, у повному розмаху до праці, а третя зчерги, найстарша, це я — соромно мені признатися — непоправна ідеалістка з давніх ще літ, якої не отверезило життя, не змінили важкі переживання.

Засіло нас шестеро до вечері. Весело минув час. Може у краю комусь хтось приснився з нашого товариства, бо говорили ми про всіх і вся. Прощаємося нерадо.

Вертаюся домів, а все моїм домом є хата панства Лотовичів. Там почувалася я як у власній хаті, вони все піклувалися мною і як не вернулася на означену годину домів — журилися, боялися, щоб не дісталася під авто, та ще як сердечно витали мене, коли приблукалася відкись. Хоч добре було мені на чужині, хоч усі були для мене прихильні, а тужила за краєм, просто хоробливо тужила.

Стали радитися, де та як уладити першу виставу. Між іншими помагав мені словом і ділом д-р Демидчук. Ми були знайомі від часу мого попереднього побуту в Америці. Все склалося добре. У товаристві д-ра Демидчука прийшло дві американки, щоб оглянути деякі зразки народнього мистецтва. Пані були захоплені їх красою і порішили, що на інтернаціональній виставі буде теж представлена Україна. Нам призначили найкраще місце. Але влаштування такої вистави вимагало чимало труду й без помочі ідейного українського громадянства я нічого не вдіялаб.

Усі помагали. Помагали панство Лотовичі, помагав п. Ревюк, співредактор „Свободи", вони перевозили автами експонати; п. Ревюк помагав їх навіть носити, аж дивно, які люди добрі. А всеж найбільше труду при уладженні першої вистави положив д-р Демидчук. Півтора дня працював коло вистави, самий виконував столярську роботу, находився, намучився. Пані Ґалічинова спиналася по драбині, ніхто не жалував труду, всім залежало, щоби показатися перед чужинцями.

(Далі буде.)

Конкурс „Діла“ на економічні статті.

Завдяки нашому американському землякові п. В. Тихому наша Редакція має змогу розписати

НОВИЙ КОНКУРС
на економічні статті

Тема:
В якій господарській ділянці зосередити наші сили, щоб двигнути український нарід з теперішнього положення?

Цим разом нагороджених буде
10 статтей
а саме:

1. нагорода . . . . 10 ам. дол.
2. — 5. нагорода по . . . 5 „ „
6. — 10. нагорода по . . . 3 „ „

Засадниче домагання: **річевість.**

Розмір конкурсової статті не повинен переходити розміру нормальної газетної статті (до 300 рядків). Бажано, щоб писані вони були машиново.

До оцінки конкурсових статтей запрошені будуть наші економічні теоретики і практики. Склад жюрі оголосимо небавком окремо.

Статті просимо надсилати в ковертах із зазначенням на них: **Стаття конкурсова.** Правдиве прізвище автора повинно бути в окремій меншій коверті, яка буде відчинена після оцінки статті.

Останній речинець — **29. лютого ц. р.**

Зріст доходів і видатків.

БУДЖЕТ НЕ Є ЗРІВНОВАЖЕНИЙ

У четвер буджетова комісія сенату радила над буджетами: державних довгів, міністерства скарбу, державного емеритального заведення і державної минниці. Міністер скарбу Квятковський виголосив довшу промову, запевнюючи, що доходи державного скарбу зростають, видатки внаслідок ощадностевої акції обнижуються. Буджет передбачує коло 400 міліонів золотих, які у формі субвенцій підуть на продукційну діяльність. У дискусії промовляло багато промовців. Сен. Козловський запевняє, що буджет незрівноважений, бо 90 міліонів золотих, які призначено в інвестиційнім пляні для державних підприємств, усунено з буджету.

Літературна нагорода Українського Католицького Союзу.

Головна Рада Українського Католицького Союзу на своїм засіданні з дня 7. II. 1936. р. уфундувала літературні нагороди за найкращі твори, видані в 1936. р. Жюрі візьме під увагу лише ті мистецькі літературні твори, що не матимуть протихристіянських тенденцій. Скількість і висоту нагород та склад жюрі устійнить Головна Рада У. К. С. пізніше. Нагороди будуть проголошені дня 22. січня 1937.

*

Подаємо до відома цю вістку з приємністю, бо літературний рух може тільки зискати на тому, що літературних конкурсів і нагород буде якнайбільше. Тому можна дуже радіти, що почин та ідея Товариства Письменників і Журналістів находять наслідувачів. Очевидно, що щорічному літературному конкурсові того Товариства це нічого не пошкодить, лише навпаки — скріпить його авторитет, як конкурсу найширшого.

З тим більшим здивуванням ми прочитали в „Меті“ з 23. ц. м. замітку „Тотшвайґен“, начеб „уся українська преса солідарно промовчала проголошення української католицької літературної нагороди“. Стверджуємо, що ми дістали сьогодні вищенаведений комунікат із супровідним письмом Гол. Ради Католицького Союзу з датою 19. ц. м. Чи це непорозуміння, чи манія переслідування когось з пп. редакторів „Мети“? (Взагалі дуже прикро вражає, що відколи ред. Вол. Кузьмович через свої посольські обовязки перебуває формально на відпустці — „Мета“ почичає виявляти дивну метаморфозу: вона щораз більше задирається на одну іншу львівську католицьку ґазету, яка свою місію добачує в тому, щоб з усіми на всі сторони воювати і бити рекорд непримирности й нетолеранції. Інколи починаємо мати враження, що дехто з пп. редакторів чи співробітників „Мети“ забуває, що „Мета“ є органом Українського Католицького Союзу і що таке цей Союз, та починає глядіти на той часопис, як на свою приватну власність, яку вільно використовувати відповідно до своїх симпатій та антипатій).

Українська мова на почті і в радіо.

Промова пос. д-ра Степана Біляка, виголошена на повному засіданні сойму 20. лютого п. р. при буджеті Міністерства Почт і Телеграфів.

Високий Сойме!

В часі дебати над буджетовим прелімінарем Міністерства Почт і Телеграфів ствердженно, що хоча Польща за скількістю мешканців стоїть на шостому місці в Европі, то щодо листових присилок займає аж 26 місце. Роздумуючи над причинами цього явища, треба підкреслити, що відграє тут поважну ролю не лише заг. економ. кріза, яка в неменшій мірі обняла і інші европейські держави, але також висота поштових оплат і невідповідна обслуга села. Почтові оплати в Польщі перевищають значно такі оплати у Франції, Англії, Німеччині та Злучених Державах, а в наших теперішніх обставинах квота 25 сот. це четверта частина пересічного денного зарібку фізичного робітника. Не менше важною причиною низького обороту листового є також те, що **село майже зовсім не користає з послуг почти,** особливо коли йде про приватне листування. Не лише кріза спричинює це явище. Мешканцям села доручують почтові посилки за посередництвом ріжних громадських функціонарів так, що лист на селі дістається в руки адресата в найліпшому випадку **тиждень** по його висилці почтою. **Але не лише це є болячкою села; є ще щось інше, що просто відстрашує сільське населення, а передовсім українських селян, щоб користати з послуг почти.** Це нелегальна цензура, якій підпадають почтові посилки, адресовані до українських селян. Застерігаюся, що не твердżу, немов би почтовий персонал переводив цю цензуру, але в часі, коли почтова посилка найдеться в руках усяких покликаних і непокликаних посередників між почтовим урядом та адресатом, наступає цензура листів, часописів і книжок, яка частенько кінчиться **конфіскатою** леґальних видань, а в найліпшому випадку **дошкулюванням** усяких нижчих адміністраційних органів у відношенні до українських селян. Цьому прикрому станові можна і треба запобігти в той спосіб, щоб також почтові посилки на селі доручували адресатам почтові службовики, відповідальні чи то за затрачення посилки, чи то за нарушення листової тайни. Це лежить в силі і компетенції Міністерства Почт і Телеграфів і від нього домагаємося, щоб воно в інтересі сільського населення цей невластивий стан усунуло.

АДРЕСИ НА РІЖНИХ ПОСИЛКАХ.

Маємо ще до міністерства Почт і Телеграфів дальші домагання. Це справа мови і справа службовиків. Справу мови порушив вже на буджетовій комісії пос. Пеленський, вказуючи на те, що адреси на порučених листах, чеках і грошевих переказах мусять бути в цілости виписані лише в польській мові. Є це поменшення наших мовних прав, навіть у порівнанні з тими правами, які маємо у судівництві та державній адміністрації. Пан міністер Почт і Телеграфів, відповідаючи в буджетовій комісії на це домагання, вияснив, що нема ніякого обіжника, який ухилив би арт. 57. почтової ординації, дозволяючи на адресування почтових посилок кирилицею, в українській і білоруській мові, призначених для східніх окраїн.

Отже саме правний стан передбачений постановою § 57 почтової ординації, зовсім не заспокоює прав української мови, забезпечених у конституції. § 57. почтової ординації постановляє, що лише адреси звичайних листових посилок можуть бути кирилицею в українській мові і то у внутрішнім обороті і на просторах воєвідств львівського, тернопільського, станиславівського, волинського і поліського з тим, що назва місця призначення і почтового уряду має бути подана завсіди в польській мові. Всі інші почтові пересилки, як поручені листи, телеграми, грошеві перекази, пачки мусять бути адресовані виключно в польській мові, хочби були призначені для внутрішнього обороту воєвідств, де мешкає здебільша українське населення. Отже домагаємося, щоби постанова § 57. почтової ординації була поширена щодо прав української мови на всі почтові посилки у внутрішньому обороті і до просторів щойно згаданих воєвідств. В звязку з цими правами української мови, також усякі **написи в почтових і телеграфічних урядах** на терені цих воєвідств **повинні бути зладжені** побіч польської також **в українській мові.**

Персональна політика міністерства Почт і Телеграфів просто нехтує існуванням майже 7-міліонового українського народу в межах Польщі. Скількість службових етатів в мин. році побільшено в почтових урядах на 5.931 так, що в державних почтових телеграфічних і телефонічних урядах є тепер занятих 33.179 постійних службовиків. Маю дуже поважні сумніви, **чи на тих 33 тисяч постійних почтових службовиків скількість українців доходить до 1 проц.** Здається мені, що це число доходить до 1/2 проц. Чиж такий стан не є нарушенням основного права українських громадян до праці і життя в межах польської держави? Не хочу цієї справи представляти в дразливих висловах, а лише з цього місця звертаюся до Пана Міністра з рішучим закликом, щоби в імя упорядковання відносин **змінив дотеперішню політику персональних бюр** і уможливив українським громадянам доступ до почтової служби.

УКРАЇНЦІ ТА РАДІО.

Дуже багато побоювань та застережень маємо до інституції Польського Радія. Польське Радіо перейшло в останньому році майже зовсім на власність держави, а з хвилиною переходу більшости акцій на річ держави, обсаджено також надзірні становища переважно представниками Міністерства Почт і Телеграфів. На жаль, не спричинило це ніякої зміни фатальної політики радія у відношенні до культурних потреб українського народу. Ріжним екзотичним народам присвячує радіо десятикратно більше уваги, ніж українському народові. Особливо львівська радіо-стація не признає того, що працює на терені із більшістю українського населення. Як довго польське радіо було недержавною установою, можна було це класти на рахунок акціонарів. Тепер, коли Польське Радіо стало державним підприємством, не можна довше удержати цього стану справи, тим більше, що це справа не лише внутрішня, але і зовнішня, першорядного значіння. Тих кілька українських авдицій за цілий минулий рік, переважно церковних богослужень включно з величавою промовою Митрополита Шептицького, не може вдоволити слушних домагань українського населення. З браку українських авдицій у польському радію вслуховується український радіослухач у Східній Галичині і на Волині в українські авдиції надавані українськими совітськими радіостаціями. Попри музику і спів пливе звідти живе українське слово політичної пропаґанди, яка не лежить ані в інтересі українського народу ані польської держави. Радієві програми мають виконати на своїх теренах велику культурну місію, отже і ми маємо право домагатися, щоб також у відношенні до нас радіо заспокоювало наші культурні потреби. Іде тут про піднесення культури на селі, про яку стільки говорив у своєму експозе п. премієр. Я глибоко переконаний, що в загальному інтересі п. премієр мав на думці не лише польське, але і українське село. Чиж можна в тих слушних змаганнях над витворенням нових вищих форм сільського життя поминути працю і значіння радія на селі?

УКРАЇНСЬКІ АВДИЦІЇ В ІНШИХ ДЕРЖАВАХ.

Для нас, українців, справа радія стає тим актуальніша, що за Збручем приготовляє совітська радіофонія велитенські пляни для політичної пропаґанди. Радіостації в Харкові, Винниці, Чернигові, Одесі, Дніпропетровську, Сталінові і вкінці могутня 100-кільоватова радіо-стація в Києві надають авдиції майже виключно в українській мові і при їх помочі здійснюють свої політичні заміри. Чехословаччина в Кошицях [illegible]

дає через тамошню радіо-станцію щоденно дві до три години українських авдицій, а для потреб українського Закарпаття будує нову радіо-станцію в Бичкові коло Ужгороду. Характеристичне, що навіть американська радіо-станція в Ню Йорку надала в мин. році більше українських авдицій, як польське радіо. Про це повинна памятати в першу чергу львівська радіо-станція, яка почала вже розбудову, щоб збільшити свою силу із 16 на 30 кільоватів. Мушу завважити, що не вистарчає на українській території одна лише радіо-станція у Львові. **Для українських потреб треба би по**будувати ще *другу радіо-станцію*, а саме *в Луцьку на Волині*.

Домагаємося, щоби в першу чергу львівська радіо-станція надавала *українські програми*, і то двоякого роду: 1) призначені виключно для українських абонентів, отже виклади на теми освітні, економічні, наукові, про мистецькі виступи, причім треба ввести постійні трансмісії церковних богослужень в кожне греко-католицьке свято та кожну другу неділю. Все те треба робити в безпосередньому порозумінні з українськими культурними та освітніми організаціями. 2) Другий рід українських авдицій повинен бути призначений для польського абонента, щоб і цей міг познайомитися з новітньою українською культурою, що вплине без сумніву на кращі відношення польського громадянства до українського народу і його потреб. Все те вимагає зорганізування тривкої форми: постійних щоденних українських авдицій.

Якщо дотепер не було зрозуміння українських потреб в Польському Радію, то вина цього лежить також у тому, що до Польського Радія не допущено ніодного українського співробітника. Бюро пресв і пропаґанди Польського Радія оголосило перед кількома днями у варшавській пресі комунікат, що всі постійні співробітники Польського Радія а *є їх 696, є виключно польської народности*. Отже так *персональна*, як і *програмова політика* Польського Радія *мусять бути змінені* і згідно із заявою п. премієра брати на увагу і в тій ділянці слушні потреби українського громадянства. Хочемо мати надію, що це здійсниться і в той спосіб також Польське Радіо причиниться до поправи важких відносин на українських землях.

—o—

Репресії проти нац. соціялістів у Швайцарії.

БЕРН, 21. 2. ПАТ. Після вбивства нац.-соціялістичного провідника Густльофа жидом Франкфуртером у Давос Союзна Рада Швайцарії рішила на внесення виділу справедливости і поліції, не дозволити на будуче, щоб у Швайцарії були нац.-соціялістичні краєві й окружні організації. Оснування таких організацій вимагатиме згоди виділу справедливости і поліції.

Офіційна швайцарська телеграфічна аґенція пише про цю справу: „Наслідки атентату в Давос, передусім державна жалоба за Густльофа у Німеччині й похорони на державний кошт вбитого нац.-соціялістичного провідника швайцарських гітлерівців виявили виразно небезпеки, що можуть грозити нашому краєві зате, що він терпить на своїй землі висланців закордонних партій, які підлягають закордонним приказам. Громадянство домагається, щоб не було вже наслідника Густльофа".

НІМЕЧЧИНА ПРОТЕСТУЄ.

БЕРН, 21. 2. ПАТ. Німецький посол у Берні зложив швайцарському урядові ноту, у якій протестує проти рішення швайцарського уряду в справі заборони ділання нац.-соціялістичної партії на терені Швайцарії.

Рас Мулюґет про недавню неудачу.

ЛЬОНДОН, 21. 2. ПАТ. Рас Мулюґет, командант абісинської оперативної групи, яку недавно розбили італійці, заявив м. ін. представникові Райтера, що він передбачував італійську офензиву, тому наказав був стратеґічний відворот, але ворог помітив це, тому негайно перейшов до наступу. У боях між 12 та 17 ц. м. втратили абісинці 147 убитих та 268 ранених; італійці куди більше.

СПОКІЙ НА ФРОНТІ.

АДІС АБЕБА, 21. 2. ПАТ. Зливи причинили воєнні операції на південному фронті.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні збори Т-ва св. Андрея.

Дня 20. лютого ц. р. відбулися у Львові в салі „Української Бесіди" звичайні Загальні Збори Т-ва св. Андрея, станової організації духовенства Архидієцезії. Перед Зборами відправлено Службу Божу за померших членів Т-ва в церкві Преображення. На Збори прибуло 65 делеґатів з цілої Львівської Архидієцезії. Проводив Зборами голова Т-ва о. крил. *Дзерович*, заст. о. дек. *Патрило* з Перегінська, секретарювали о. *Ганас* і *Кулик*.

На початку Зборів о. голова згадав покійних членів Т-ва, яких память ушановано повстанням з місць. На внесення о. д-ра Глинки вислано до Е. Митрополита Кир Андрея, як свого почесного члена, чолобитну делеґацію в особах оо. Мохнацького, Лиська Вол. й Осташевського. Після того принято протокол до відома без читання.

З черги о. голова подав малий звіт про напрям праці Т-ва в р. 1935. і віддав голос о. д-рові Глинці, що виголосив реферат на тему: „Статутові завдання Т-ва". Всю сферу діяльности духовенства обіймає статут т-ва, а саме: працю для добра церкви, народу і самого духовенства. Хто обмежує діяльність духовенства, той підкопує значіння Т-ва. Довго говорив о. Глинка про три ділянки праці Т-ва: 1) видавничу, 2) організаційну і 3) економічну. Т-во має 840 членів і готівку в квоті 20.000 зол. Над звітом розвинулась дискусія, в якій забирали голос численні делеґати.

Звіт касовий і канцелярійний здав о. *Прийма*.

Контрольна Комісія устами о. д-ра *Костельника* поставила внесок на ухвалення абсолюторії.

На внесок комісії-матки вибрано на місце вильосованих 5 членів Над. Ради оо. *Мохнацького, Савицького, Маркова, Дубицького Вас.* і *Сайкевича*.

Після того о. д-р *Глинка* реферував точку: зміна статуту, яку принято по довшій дискусії.

Найдовше тревала дискусія над внесенням у справі купна дому. Ухвалено *за готівку 20.000 зол. купити новий дім з довгом* і рівночасно ухвалено до дня 1. вересня зложити поголовно з членів в чотирьох ратах даток 20 зол. на купно дому, де містилась би домівка Т-ва, нічліговий дім для духовенства і бурса для священичих дітей.

Справа *посмертного фонду* найшла теж живий відгомін на Зборах. Ухвалено поручити делеґатам делеґатів на Заг. Збори Вдовичо-Сирот. Фонду, що відбудуться по Великодних Святах, ухвалити передачу адміністрації посмертного фонду Т-ву св. Андрея і відповідного зреферування його по думці реферату о. крил. Дзеровича, надрукованого в „Ниві".

Вкладка до Гол. Т-ва лишається незмінена (1 зол. місячно), а крім того Окружні Відділи по протопресвітеріях можуть свою вкладку по 50 сот. місячно дальше задержати для себе. Ухвалено ще оживити стипендійний фонд, фонд живих, і старатись по змозі урухомити власний орган Т-ва.

В 5-ій год. пополудні закінчено оживлені наради, що тягнулись 6 годин. Митр. Ординаріят заступав на Заг. Зборах о. кан. Лопатинський.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Японські вибори. Вчора відбулися у Японії вибори; перейшли вони спокійно. Голосувало всього 60 відсотків. За виборчі зловживання арештували 1000 осіб.

Закордонну політику Греції зясував премієр Демерціс словами: „Ще раз стверджую, що Греція всім серцем привязана до політики балканського договору. Вона зробить все, що від неї залежить, щоб згідно зі своїми зобовязаннями служити балканським інтересам, що є рівночасно її власні".

Новий президент Параґваю полк. Франко зложив присягу, обняв урядування та заіменував уряд.

Арештування німців у Чехословаччині. У Празі арештували 15 німців, здебільша еміґрантів, які поширювали брошури, де взивали скинути теперішній демократичний уряд. Ці брошури кольпортували в більшості серед еміґрантів, як теж висилали поза межі Чехословаччини.

Анґльо-египетські переговори почнуться 9. не 2. березня.

Проти сербо-хорватських підручників для словінців. „Словенец", орган словінської групи югославянської радик. партії, протестує проти введення до словінських середніх шкіл сербських та хорватських підручників.

Католицько-комуністичний „заговір"

ПРИВИДЖУЄТЬСЯ НІМЕЦЬКІЙ ДЕФЕНЗИВІ.

БЕРЛІН, 21. 2. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє про арештування 10 духовних та 45 світських католицьких діячів; 7 комуністів під замітом „католицько-комуністичного заговору проти безпеки держави". Союз католицької молоді буцімто удержував звязки з нелеґальною комуністичною організацією.

„ГАЙЛЬ ГІТЛЕР".

БЕРЛІН, 21. 2. ПАТ. Суд праці в Остерброку відібрав права одному робітникові, що не хотів уживати поздоровлення „Гайль Гітлер".

Проти санкцій.

ҐАҐА, 21. 2. ПАТ. Підчас нарад голяндського парляменту над буджетом міністерства закордонних справ, представник консерватистів гостро заатакував міністра закордонних справ за те, що Голяндія прилучилася до санкцій, і через те заанґажувалася до міжнародньої політики коштом дотеперішньої невтральности.

БІЙКА У ФРАНЦУСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Нині рано комуністичний посол Рамет підійшов до пос. Анріота і робив докори за його гострі виступи проти комуністів. Свідки зізнають, що Рамет зневажив Анріота і втік у хвилині, коли інші посли хотіли перешкодити цьому.

Завойовницька війна — варварство XX. століття.

ПРОТИІТАЛІЙСЬКИЙ КУРС В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 21. 2. ПАТ. Італійська преса оголосила таємний документ про те, що Англія погоджувалася на анексію Абісинії Італією. Англійська преса з того приводу обурена; „Таймс" пише: „Мусоліні думав, що оголошення краденого документу принесе йому користь. Звіт стверджує, що британський уряд не мав ніяких егоїстичних інтересів в Абісинії. Система невільництва — це відвічне варварство, але є ще друге варварство XX-го віку, це завойовницька війна".

АНГЛІЙСЬКА ПОМІЧ ДЛЯ АБІСИНІЇ.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону, що в міродатних льондонських колах студіюють тепер питання фінансової і господарської помочі для Абісинії. Меморандум у цій справі предложать раді міністрів у понеділок дня 24. ц. м.

НОВИНКИ.

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Гаушівський. пл. Капітульна 3. I. п.** Телефон 254-46. 10 111—?

— **Виклади в Товаристві „Зоря" у Львові.** В неділю 23. ц. м. проф. д-р Іван Кучер виголосить виклад під наг.: „Джемс Ват, винахідник парової машини (в 200-і роковини народин)", а в неділю 1. березня виголосить д-р Роман Осінчук виклад під наг.: „Боротьба клітин організму за життя людини". Початок викладів в год. 12. вполудне в салі Товариства, вул. Вірменська 25.

— **Сходини книговодців.** У четвер 27. лютого п. р. в год. 7-ій вечером відбудуться сходини книговодців у новім будинку високої торговельної школи при вул. Сакраменток 10. На сходинах м-р Генрик Фіш виголосить реферат п. н. „Транспорт". Вступ вільний для членів і гостей.

— **„Громадянин і держава у Польщі".** В суботу 22. лютого ц. р. в год. 7-ій вечором виголосить реферат на згадану тему колишній львівський воевода п. Дунін-Борковський у жовтій салі Технольогічного Інституту при вул. Бурлярда. Білети продає книгарня Сейфарта при вул. Академічній, перед відчитом можна купити білети теж при касі.

— **Популярний поїзд зі Львова до Славська** буде урухомлений 23. лютого. Відїзд зі Львова год. 6.50, поворот год. 21.42. Ціна за переїзд 6 зол. 20 сот.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. льотерії клясової впали такі виграні: 5.000 зол. на ч. 54233 88514, 1.000 зол. на ч. 65137, 500 зол. на ч. 76524 167514, 400 зол. на ч. 11699 13730 103501 157824, 200 зол на ч. 15800 18068 34180 4590 58894 70482 84571 93710 162216 166436.

— **Катастрофа морелевих садів.** Нерівномірна погода цьогорічної зими, спершу тепло, опісля сильні морози знищили морелеві сади, які вимерзли. Шкоди в морелевих садах обчисляють на пів міліона зол. Щож торкається інших овочевих дерев, щойно на весні покажеться, чи морози їм зашкодили. Ненормальна погода не вплинула на винну лозу, яку наперед забезпечили на випадок зміни температури.

— **Навіть трьох платень було йому за мало.** Перед трибуналом окружного суду у Львові скінчилась розправа проти Йосифа Фариняка, скарбника управи воєвідського союзу інвалідів, якого прокуратор притягнув до відповідальности за спроневірення 19.000 зол. Свідок пос. Лободзінський зізнав, що що підсудний признався перед ним до дефравдації кажучи, що гроші видав на забави з жінками. Розправа виявила, що Фариняк брав місячно три платні: 200 зол. як урядовець воєвідства, понад 200 зол. інвалідської ренти і 200 зол. як скарбник союзу інвалідів, де урядував по 2 години денно. Трибунал засудив Фариняка на 2 роки вязниці з тим, що половину кари дарував йому на основі амнестії.

— **Новий староста в Борщеві.** Дотеперішнього повітового старосту в Борщеві Васевича іменували радником воєвідства в Тернополі. Повітовим старостою в Борщеві іменований кап. Мурмило, дотеперішній повітовий староста у Влоцлавку.

— **Сніговії та морози.** Сильні морози та сніговії унеможливлюють на Балтійському морі морську комунікацію між Німеччиною і Східною Прусією. Пристань у Кенігсбергу замерзла. Вперше від багатьох літ замерз риський залив. У Данії багато місцевостей відрізаних від світа внаслідок сніговії. Багато поїздів у Данії стоїть засипаних снігом. Комунікація з Німеччиною утруднена.

— **Львівська хроніка.** На Погулянці сполошилися коні, які тягнули сани з ледом. По дорозі перевернули 31-літнього робітника Генриха Бучкевича та 52-літню Марію Лискуш. Тяжко ранених відвезла карітка рятункового поготівля до шпиталю. — Поліція викрила тайні сходини в домі колишнього фризієра Й. Габля та його приятельки Павлюківної при вул. Білінських ч. 18. — Поліція арештувала торговця кукурми Ерліха Шуліма з Болшовець, який купував крадені річи від злодіїв і вивозив їх зі Львова. — До помешкання Романа Слободяна при вул. Староєзнеснській ч. 39 вломилися злодії і вкрали гардеробу вартости 700 зол. — До помешкання Марка Рушковського при вул. св. Петра ч. 5 дістався підробленим ключем варшавський злодій Антін Плавчик і забрав гардеробу та біжутерію вартости 1.000 зол. На крик служниці сусіди пустилися в погоню за злодієм і відобрали йому крадені речі при вул. Пекарській. Поліція арештувала злодія. — Апеляційний суд у Львові затвердив присуд окружного суду в Стрию, який засудив управительку поштової агенції в Бортниках пов. Стрий, на 1 рік вязниці за спроневірення кількох тисяч зол.

— **Краєва хроніка.** У Ворохті поліція придержав двох 14-літніх хлопців, Збігнева Копецького та Стан. Матвійчука, що втікли з Бережан, щоби вступити до абісинського війська. — Підчас видавання вугля для безробітних у Станиславові невідомий напасник зранив міського контрольора Вінк. Бітнера. Раненого забрали до шпиталю, а як підозрілого в нападі арештували злодія Мих. Ільчука. — У Ходорові в саме полудне злодії закрались на I. п. до хати власника ресторану Мойсея Бера в ринку та забрали срібло вартости 1.500 зол.

— **Крівава бійка тестя зі зятем.** У селі Полянці пов. Львів дійшло в четвер до бійки між Степаном Пелехом та його зятем Степаном Кусьпіном Пелехом у сем. Пелех ранив зятя кілька разів кинжалом у плечі. Крім того раненого побили ще брат Пелеха Михайло з жінкою Анною. Тяжко раненого Пелеха перевезли до шпиталю у Львові. Причиною бійки — родинні сварки. Влада веде слідство.

— **Біла смерть у Болгарії.** Жахлива заметіль, що лютилася минулого тижня в Болгарії, спричинила, як відомо, багато смертних випадків серед населення. Як повідомляють болгарські часописи, в Ямборі викопали із снігу тіла жінки та її доньки, що згинули обнявшись. В парку міста Шумен знайшли кількоро замерзлих людей. У Круменґраді в південній Болгарії викопали трьох турків, що замерзли на дорозі з кіньми і чотирьох циганів, що судорожно держали музичні інструменти в руках. В іншому місці викопали череду замерзлих овець, зложену з поверх сотні штук. Викопали теж особовий самохід з трьома особами, що 18 годин були під снігом і залишилися живими.

— **Землетус в Японії.** В японських містах Осака, Кіото і Кобе землетрус у четвер заподіяв великі шкоди. В Осака багато домів знищених, вибухли пожежі, місцева електрівня ушкоджена. Комунікація з цими трьома містами перервана. З перших вісток виходить, що згинуло три особи. В Токіо теж відчули землетрус.

— **Ріжні вістки.** На лінії Берлін-Гамбург випробували електричний потяг, зложений із трьох вагонів. Потяг осягнув швидкість 205 км. на годину. — На Кримі панує від кількох днів сніговa заметіль, при чому температура впала до 5 ст. нижче зера. — Біля Гавру впав у море англійський літак, при чому згинули три особи, а одну вратовано. — Серед джунґлів біля Гонкону влаштовано великі лови на тиґрів, що поздерли в останніх часах багато людей. В нагінці взяли участь поліцисти, озброєні в скоростріли. Вбито кільканадцять хижаків. — Б. російського князя Миколу Галіціна засудив німецький суд у Берліні на два роки і чотири місяці вязниці за спроневірення. Галіцін служив при царській гвардії і з вибухом російської революції втік із 800 старшинами до Німеччини.

— **Мила зустріч.** На париському „Гар дю Норд" стояв міжнародній експрес Льондон Париж-Кале-Ніцея — готовий до відїзду. Всі місця заняті — цеж сезон у повному розгарі. Як поїзд рушив з місця, всі столики ресторанного вагону заповнилися. При одним сиділо двох панів, які щойно познайомилися. „Якщо не помиляюся, пан Мариновський, львовянин, чи так? Я — Костецький, теж зі Львова". — „А то Ти, Романе, любий товаришу з гімназії, — що за мила зустріч. Памятаю добре, як Ти мені нераз допомагав в часі студій в моїй 5 зі і як по літах стала фортуна для мене ласкавіша бо дорібкась трохи гроша. Тоді почав я грати на Клясовій Льотерії в популярній та виїмково щасливій колектурі „Щастя" у Львові, в якій завжди паде багато великих виграних. Цій саме колектурі завдячую свій маєток та добробут". — „Гарно — сказав приятель — як приїду до Львова, не забуду купити льос в колектурі „Щастя" при вул. Сикстуській 12. — (х)

— **Звичка — другою натурою.** „Дієта ліпша як ліку вання", написав колись Вольтер, тому кожний може бути власним лікарем. Ми повинні помагати природі, а не йти їй наперекір. Ті слова є й будуть актуальні. Багато маючих жінок і мужчин усіх столиць Европи й Америки, рішуче забагато часу присвячує своїм лікарським дорадникам. Одночасно, на щастя, можна завважати, що щораз більше людей стосує методу Вольтера і як приклад послужать ті, що звикли постійно споживати помаранчевий сік. Щодня рано склянка вітамінового солодкого і відсвіжного соку з Яфської помаранчі стала для них конечністю і відчувають сильний брак чогось, коли часами не можуть цього мати. Можна їх називати невільниками звички або з них сміятись, але вчасніше чи пізніше безцінний дар здоровя буде їх нагородою, гідної заздрости. Склянка помаранчевого соку є знаменитим віджвним початком дня, а як відомо, добре почати день це добра ворожба решти дня. „Ми повинні помагати натурі, а не йти їй наперекір". Сік Яфської помаранчі, незвичайно соковитої, треба поручати кожному для здоровя. Це є шлях природи, який, як каже Вольтер, завжди є помічний медицині.

—o—

Зі судової салі.

12 УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ У БЕРЕЖАНАХ.

У четвер і пятницю зізнавали далі свідки у процесі 12 селян. На внесок оборони трибунал відложив розправу до 23. лютого ц. р. тому, щоби лікарі психіятри видали опінію, чи підс. Гавесевич відповідальний за свої вчинки чи ні. Присуду в цій справі слід сподіватися коло 2. березня ц. р.

✝ Посмертні згадки.

ОЛЕНА КОСЕВИЧ-ГОМЗИНОВА.

Невмолима смерть забрала зпоміж нас людину непересічних прикмет, жінку високої культури і зразкову громадянку. Бл. п. Олена Косевич-Гомзинова не мала щастя в житті, але відважно стрічала всі супротивні хвилі, що били в її життєвий човен. Дуже скоро повдовівши, заробляла працею рук на прожиток для себе і дитини. Мірилом її громадянськости нехай послужить факт, що після ненадійної смерти мужа подарувала його велику бібліотеку Наук. Т-ву ім. Шевченка, а все його одіння на Український Червоний Хрест. За світової війни була довший час управителькою дому виздоровців УСС при вул. Петра Скарги у Львові. Зараз у перших днях листопада 1918 р. зголосилася до команди Українських Військ і працювала в соймовім будинку до останніх хвилин боїв у Львові.

Всі, що знали бл. п. Олену Косевич-Гомзинову, мали змогу ствердити її високі товариські прикмети, її вроджену та придбану культуру, яка пробивалась у приватній поведінці з людьми та у громадській праці. Скрізь, де треба було виконати якусь безкорисну громадську працю, брала вона її радо на себе і виконувала її з енергією та запалом, як це наказувала їй вдача та високе розуміння обовязку. Серед давніх товаришів праці з літ нашої важкої боротьби і серед усіх знайомих вістка про її передчасну смерть була справжнім, болючим ударом. — В. Іа П.

З листів до Редакції.

До Хвальної Редакції часопису „Діло“
у Львові.

Прошу ласкаво помістити у найблизчому числі „Діла“ отсе:

У Вашому часописі з дня 29. I. 1936, у статті „ОУН і заморська еміграція“, згадано моє прізвище в тому місці цієї статті, де пишеться про ревізії в Чехословаччині в рр. 1933 і 1934 у „діячів УВО й ОУН“.

На це мушу заявити, що ніяким діячем ОУН чи УВО я не є, бо ані до ОУН, ані до УВО я не належу і членом тих організацій я не є.

З належною пошаною
Дмитро Равич.

Відень, 13. II. 1936.

ДИВОГЛЯДИ.

МАШИНА СТРІЛЯЄ ДО СВОГО ВИНАХІДНИКА.

Каліфорнійський винахідник Генрі Мей із Сан-Дієго показував на місцевій виставі свій винахід: „робота“ — сталеву людину, що на даний знак стріляє до вказаної цілі. На одній з таких проб робот обернувся зовсім несподівано сам і стрілив у голову свому винахідникові. На щастя, рана не була небезпечна.

ЧОЛОВІК, ЩО БОЇТЬСЯ ЗГУБИТИ.

Адвокат із Арканзас Джемс Сміт мав у якихсь справах виїхати до Европи. Але перед відїздом заволоділа ним якась „ідея фікс“: він боїться пропасти по дорозі без вістки і рідня не може його віднайти. Має він 75 літ і є дуже систематичний. Списав він собі точний плян, куди їхати, разом з годинами відїзду і назвами готелів. До пляну додав точний свій життепис, разом із фотографіями та точний опис, як виглядає. 100 примірників такого паперу ствердив урядово в поліції і розіслав до готелів ріжних міст, де має намір зупинитись. Поліція мусіла переконувати його, що тепер уже всі знають, як він виглядає і якби пропав, то його найдуть. Тепер старець рішив уже їхати до Парижа, зовсім спокійний.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Корисна праця в Кружку Рідної Школи на Галицькій дільниці. При Кружку Рідної Школи ім. Тараса Шевченка на Галицькій дільниці істнує секція пань, яка розвиває інтенсивну і дуже корисну працю поміж нашим жіноцтвом. А саме крім праці в дожививлюванні шкільної дітвори секція пань постановила улаштовувати курси ріжних жіночих робіт, особливо в зимових місяцях, щоб цим способом придбати нашому жіноцтву такого дуже потрібного і корисного знання. Перший такий одномісячний курс крою жіночого та мужеського білля відбувся в грудні минулого року. Всіх курсанток було записаних 17. Науку вела фахова учителька п. Аня Цьокамівна у відступленій на ту ціль одній шкільній кімнаті. Після закінчення курсу відбувся в дні 2. 12. ц. р. спільний кінцевий іспит, на який запрошено голову секції пань п. Ольгу Сонєвицьку, члена Старшини Р. Ш. п. Марію Ігнатову і голову Кружка Р. Ш. м-ра Богдана Бородайка. На тому іспиті всі без винятку курсантки пописувались придбаним знанням. Прецизно виконані курсантками моделі та рисунки всякого роду білля заслуговували вповні на те, щоб учительці п. Цьокамівній висказати повне признання за вміле ведення курсу. Курсом займалася ввесь час незвичайно щиро голова секції п. Ольга Сонєвицька, не жалуючи труду ні часу для доброго діла, за що належиться їй окрема подяка. На закінчення курсу голова Кружка подякував усім курсанткам за їх пильність та візвав їх, щоб памятали все за Рідну Школу. Тепер у місяці лютому почався при Кружку другий 6-тижневий курс крою жіночих суконь, костюмів та плащів, що його веде та сама учителька.

СТРИЙ.

Просфора Т-ва слуг. Дня 19. січня ц. р. одночасно з просфорою всіх товариств під фірмою Рідної Школи уладило Т-во опіки над сиротами просфору для своїх членів у власнім домі Т-ва. З признанням слід згадати про заходи Виділу Т-ва надати характер родинного свята для тих, які по більшій части є на службі між чужинцями і потребують найбільше опіки. Промови, співи, гутірка і забава при власнім патефоні дозволили мило провести час.

Просфора на Ланах. Дня 26. січня ц. р. у Братськім домі уладили просфору для своїх членів всі товариства передмістя Лани. На просфорі були присутні делегати товариств зі Стрия. Після посвячення просфори і короткої промови пароха забирали голос поодинокі делегати товариств і заохочували до дальшої праці над розбудовою місцевих установ. Прикро вражало, що не було на просфорі кількох найчільніших представників передмістя, які вражені демагогією кількох одиниць, відсунулись зовсім від праці і тому на якийсь час припинено реалізацію будови Народнього Дому, який доконче потрібний для передмістя Лани.

Загальні Збори Сирітського Захисту. Дня 25. січня ц. р. в салі „Сокола“ в Стрию відбулися кілька разів відкладані Загальні Збори Сирітського Захисту. Зі звіту довідались ми, що завдяки заходам п. Мішкевича, довголітнього голови Т-ва побудовано двоповерховий дім для приміщення сиріт. П. Мішкевич вистарався також позичку в Банку Господарства Краєвого на викінчення цього дому. Є надія, що новowибраний виділ з п. д-ром Гарасимовим на чолі в найкоротшому часі віддасть готовий дім до вжитку.

Вечерниці Касина і Рідної Школи. Заходом українського касина уладжено на дохід Рідної Школи 1. лютого ц. р. вечерниці, які на жаль не дали сподіваного доходу тому, що молодь вибиралася на вечерниці Спортового Т-ва „Скала“, які уладжено 8. лютого у великій салі Народнього Дому при звуках джезбендової орхестри.

Відчит М. Островерхи. Дня 2. лютого ц. р. заходами Союзу Українок відбувся відчит М. Островерхи п. н. „Враження з міста і села Італії“. Прелегент виголосив відчит в дуже популярній формі і тому численно зібрана публика з великим зацікавленням слухала прелегента.

Ялинка В. П, У. В. Дня 8. лютого ц. р. уладив Окружний Виділ Т-ва Взаїмної Помочі Українського Вчительства в Стрию Ялинку для своїх членів і їх родин. В руханковій салі „Рідної Школи“ зійшлася велика вчительська родина 72 осіб на спільну вечеру в год. 7. вечором. Прийшли теж шкільні місцеві інспектори зі своїми дружинами і делегати польського вчительського Т-ва „Огніско“. Після посвячення просфори місцевим шкільним катехитом засіли всі до гарно прибраних столів і серед співу колядок та веселої гутірки перевели кілька годин. Милою несподіванкою були дарунки, які кожний учасник дістав на спомин. На просфорі співав хор гімназії „Рідної Школи“.

Театр ім. Тобілевича. Дня 11. і 12. лютого завитав до Стрия театр ім. Тобілевича з двома виставами „Лев з Абісинії“ і „Гори говорять“. Обі песи дбайливо підготовані, добре введені, нові декорації, на жаль на обі вистави публика не дописала. До того першого дня одночасно з виставою за стіною відбувалися загальні збори українського касина, які відтягнули найчільнішу публику, яка бажає побачити добру песу в театрі, але не могла піти на збори і на виставу одночасно.

Попис елевів Музичного Інституту ім. Лисенка. Дня 16. лютого ц. р. відбувся в Музичнім Інституті ім. М. Лисенка піврічний попис елевів від наймолодших до найстарших клас. Родичі мали змогу наглядно переконатися про поступи своїх дітей в науці і про працю, яку вкладають вчителі у вишколення елевів.

БОРЩІВ.

Рідношкільна анкета в Борщеві. У звязку з заповідженим на кінець травня ц. р. ювилейним святом з приводу 25-літнього істнування приватної української гімназії в Чорткові відбулася в Борщеві 14. ц. м. в год. 10-ій у салі Народнього Дому нарада представників усіх культурно-освітніх та економічних установ Борщева. На нараду прибув як відпоручник Рідної Школи з Чорткова м-р Василь Шкварок, який виголосив перед зібраними реферат про значіння Р. Ш. взагалі та зокрема про значіння приватної української гімназії в Чорткові для всіх суміжних повітів; обговорив теж намічене ювилейне свято з приводу 25-ліття цієї гімназії. Після переведеної дискусії, в якій забирали голос майже всі присутні на нараді, вибрано ювилейний комітет з 20 людей, до якого ввійшли представники всіх повітових установ з о. шамбеляном Йосифом Малицьким як головою. Намічено докладний плян праці ювилейного комітету на борщівський повіт та рішено негайно забратись до підготови свята. Нарадою проводив секретар Рідної Школи в Борщеві п. Петро Гораль.

З дороги життя.

МЯСНИЦІ.

Всміхнені, веселі, в Маланчину нічку
Зза гаю полями мясниці плили,
Минули леваду й срібнoсиню річку
Та в село дрімуче з шумом забрели.

Між хати вступили. Весело заграли:
Скрипка і цимбали, ще й бас загудів,
Виходили люде, в порозі ставали,
Чудні їм здавались музика і спів.

Опинились Мясниці при одній хатині.
Вчули: хтож вас нині на весілля звав?
А з другої голос сумної газдині:
Нам вчора коморник корову продав.

Село вколисалось сном хлопської втоми,
Яку лише місяць в вікні підглядав,
А вітер із кривлі рвав жмути соломи —
...Лиш цвіркун у кутку про голод співав.

Тиберій Горобець.

ЧОРТКІВЩИНА.

Кухoварський курс у Джурині. Заходом виділу кружка Союзу Українок у Джурині відбувся у січні ц. р. 14-денний кухoварський курс, на якому було 27 учасниць. З великим успіхом вела курс п. Баранова з Чорткова. На закінчення курсу уладив кружок „С. У.“ і „Р. Ш.“ чайний вечір, на якім було понад 200 осіб. Патріотичні промови, що їх виголосили о. декан Іванюк, пп. Баранова, Квасницева і Ціцерська, витворили дуже милу атмосферу.

Аматорська вистава „Турецькі старости“. Дня 16. м. м. аматорський гурток при чит. „Просвіти“ в Джурині відіграв песу „Турецькі старости“. Вистава була добре підготована, аматори виявились зі своїх роль якнайкраще. Обі імпрези залишили по собі великий моральний і матеріяльний дохід. Слід згадати, що в нас на руїнах москвофільства буйно процвитає наше національне життя.

ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Академія в честь Митрополита Шептицького. У неділю 16. п. м. відсвяткувала Перемишлянська Земля ювилей свого владики Митрополита Кир Андрея. Свято було дуже дбайливо підготоване і випало величаво. Населення перемишлянського повіту всіх верств: селяни, міщани, світська інтелігенція та духовенство — манифестувало свою любов і пошану до Достойного Ювилята. Вже від вчасного ранку віддалися фіри з найдальших закутин повіту до Перемишлян, бо в год. 10.30 почалась соборна Служба Божа, що її відслужив о. Ігумен Климентій Ч. С. А. С. з Унева в асисті отців деканів, а саме: о. З. Маркевича, унівського декана, о. Кушніра, нараївського декана, та о. З. Жегаллoвича, перемишлянського декана, — при сослуженні діяконів: о. М. Патериги, пароха з Чемеринець та о. діякона Нікофора, Ч. С. А. С. з Унева. Відповідну до святочної хвилини проповідь виголосив о. Каспрук, парох зі Станимира. Підчас богослуження співав хор з Борщева. Після богослуження відбулася спільна фотографія духовенства з членами комітету, до якого входили представники всіх повітових установ. Пополудні в год. 3. відбулася святочна академія у великій салі „Сокола“. Саля була так виповнена, що треба було заняти і бічні салі. Програма академії була дуже добірна. Кантату відспівали злучені хори читалень „Просвіти“ з Янчина й Білки. На тлі хорів виголосив святочну промову м-р Ярослав Кальба, що звисуванням заслуг Ювилята зворушив до глибини душі всіх присутніх. Опісля йшли дві декламації: мельодекламація в супроводі фортепіяну п. А. Кончевої та декламація селянина п. Остапа Шеремети з Подусільної. Перша віддекламувала три вірші Б. І. Антонича п. н. „Те Деум“, „Магніфікат“ і „Ресуррекціо“, другий вірш Б. Лепкого „В храмі св. Юра“. Солісти п. С. Гаврищуківна і п. Я. Придаткевич своїм співом захопили авдиторію. Інж. О. Марків, відомий зі своїх концертових виступів, відіграв по мистецьки на скрипці „Фавста“ і „Циґайнервайзен“. Фортепіяновий супровід вели пні Хавронова і п. О. Дурбаківна. Крім того хори читалень „Просвіти“ з Янчина та Білки під проводом п. Осташевського відспівали дійсно по мистецьки кілька пісень та черговий раз засвідчили про високу музичну культуру нашого села. Незабутнє враження на приявних зробила інсценізація Х. пісні „Мойсея“ Івана Франка, дбайливо підготована п. Б. Бараном. Вкінці всі учасники відспівали національний гимн і підбадьорені на дусі розійшлись до дому.

Присутній.

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

Прокляття за українське слово. Епархіяльний зїзд у Кремянці в 1935 р. між іншим ухвалив, що священики відправлятимуть Служби Божі українською мовою в тих церквах, де більшість парохіян забажає цього. Отож у с. Рудці коло Кремянця, під самим боком епархіяльної влади, селяни зібрали 203 підписи на подання до волинського архиєпископа Олексія про дозвіл на відправу богослуження українською мовою. Одначе свящ. Фідій Зайцев поставився до цього бажання неприхильно і з свого боку став намовляти несвідомих та москвофільсько-наставлених селян, щоб вони склали протест проти українізації Служби Божої і переслали його епархіяльній владі. Тимчасом влада дозволила відправляти в церкві українською мовою і повідомила про це пароха. Але він, діставши про це наказ з Духовної Консисторії, сховав його і нікому не показав і далі правив слов'янською мовою богослуження; тимчасом хор став співати по українськи. На св. Миколая, 19. грудня 1935 р. свящ. Зайцев, щоб перешкодити хорові співати по українськи, підчас Служби Божої наказав всім парафіянам співати „Вірую“ і сам по слов'янськи затягнув цю молитву. Коли ж хор заспівав українською мовою о. Зайцев став у

нарських вратах, підніс в обличчені руки до гори і звертаючись до хору та тих, що співали по українськи, прокляв їх такими словами: „Господь проклене вас з поколінням вашим на цьому й тамтому світі за те, що впроваджуєте в церкві анархію“... Це прокляття московського батюшки викликало серед вірних сильне обурення. Коли того багато парохіян перестало сповідатись і ходити до церкви, оправдуючись тим, що священник, який проклинав, не може одночасно за них молитися. Крім того парохіяни нарікають, що о. Зайцев ставиться вороже до всякої культурно-освітньої праці серед нашого народу, сіє деморалізацію і розповсюджує між несвідомими селянами алькогольні напитки, частуючи у себе парохіян горілкою, а то й денатуратом. 14. лютого окрема делегація від парохіян зложила владиці Олексієві подання з проханням зняти з них прокляття московського батюшки за українське слово та просила дати їм достойнішого священника.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Спорт.

СУБРЕФЕРАТ СПОРТОВИХ ГОР ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ПРИ У. С. С.

повідомляє, що дня 28. і 29. лютого і 1. березня відбудуться стуктуркові індивідуальні змагання за мистецтво Округи в домівці Сокола IV, Львів, вул. Крупярська ч. 15. Початок змагань в усі дні в год. 3.30 попол.

Представники клюбів, що їх змагуни беруть участь у цих змаганнях, прийдуть на льосування 27. II. в год. 7. вечором до домівки Сокола IV. Оплата за участь у змаганнях така: від індивідуальних 30 сот., від подвійних та мішаних 60 сот.

Льосування дружинових змагань відбудеться у вівторок 25. II. в год. 7.30 вечором, в домівці У. С. С. Підвалля 7. Клюби, що зголосили свої дружини, вишлють сюди своїх представників.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ В ГІНЦЯХ.

Заповіджені змагання в гінцях відбудуться в неділю 23. п. м. Збірка змагунів в год. 10. рано коло читальні „Просвіти“ у Винниках. Старт в год. 11-їй, а не — як подано помилково в год. 4.

Відїзд зі Львова з головного двірця в год. 9.16, з личаківського двірця в год. 9.27.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Богдан Лепкий: КАЗКА МОЙОГО ЖИТТЯ — КРЕГУЛЕЦЬ, Львів 1936. Накладом В-ва „Дружина“, ст. 80.

Дм. Донцов: НАША ДОБА І ЛІТЕРАТУРА. Накл. „Вістника“, Львів 1936, ст. 176.

о. П. Дзедзик: ПЕРША УКРАЇНСЬКА СТИГМАТИЧКА. Львів 1935. Стор. 32, ф. 16°

Листування Редакції.

„Чорний Крук“. У суботу 22. п. м. будьте відпорище до год. 6. вечір у Львові на місці, бо потрібна лєгітимація.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва“.

Городенка:
22. II. Дума про Нечая.

Стецева:
23. II. Дума про Нечая.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Східниця:
23. II. „Гори говорять“.

Великий Міський Театр.

Субота, 22. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт“.

Неділя, 23. лютого. год. 3.30 попол. „Пригода в Гранд Готелю“ з І. Кульчицькою; год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт“.

Понеділок, 24. II. З причини ген. проби „Балю в Савою“ театр нечинний.

Вівторок, 25. II. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль в Савою“ виступ І. Кульчицької та Кая. Дембовського.

Середа, 26. II. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль в Савою“ виступ І. Кульчицької та Кая. Дембовського.

Четвер, 27. II. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль в Савою“ виступ І. Кульчицької та Кая. Дембовського.

Театр Різнородностей.

Субота, 22. II. год 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Неділя, 23. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Понеділок, 24. II. година 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Вівторок, 25. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Середа, 26. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Четвер, 27. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Карієра“ з Мартою Еґерт.
АТЛЯНТИК: „Ц. К. вальс“.
ВАНДА: „Смерть відпочиває“, „Створена для цілування“.
ҐРАЖИНА: „Кохай тільки мене“.
КАСІНО: „Почалося від цілунку“ (Джон Крефорд).
КОЛІСЕЙ: „Кімната ч. 309“ і ревія.
КОПЕРНИК: „Останні дні Помпеїв“ і кольорова ґротеска.
МАРИСЕНЬКА: „Збіґлець із Яви“.
МІРАЖ: II шампанська ніч“, Ясновидець-телепат.
МУЗА: „Сон літньої ночі“ на осн. Шекспіра.
ПАН: „Дві Йоасі“.
ПАКС: „Тунель“.
ПАЛЯС: „Остання стійка“.
РАЙ: „Додик на фронті“ (Днима).
СВІТ: „Пісня козака“.
СТИЛЕВЕ: „Весела розведениця“, ревія „Милині бальки“.
ТЕНЧА: „Прошая із Багдаду“.
ТОН: „Зов диких“.
УТІХА: „10.000 літ у Сінґ-Сінґ“ і ревія.
ХИМЕРА: „Метрополітен“ (з Льоренсом Тибетом).

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Тироль.

Закордонне радіо.

Субота, 22. лютого 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.15 Концерт, 15.15 Діточа сцена: „Відважний кравчик“ комедія в III. діях, 18.15 Нар. пісні, 19.25 Вечір оперетки „Відень вночі“ К. Ліндава, „Сальон Піпельберґер“ Офенбаха, **Берлін** (356,7) 14.15 Музика, 19.00 Шуман: Три романси, на обой і форт. 20.10 Орх. музика, **Кельн** (455,9) 16.00 Веселе пополудне, 20.10 Король вальса „Ніч у Венеції“, **Ляйпціґ** (382,2) 18.15 Нар. танки 20.10 Танцюючі сніжинки (спів, хор, орхестра), 22.30 А завтра неділя — вес. програма, **Мінхен** (405,4) 15.15 Енріко Майнарді, спів, 18.40 Спів на сопран, **Білгород** (437,3) 18.15 Концерт, 20.00 Нар. пісні, 20.30 Орхестра, 21.10 Фрагменти з оперетки, **Будапешт** (549,5) 12.05 Орхестра, 13.30 Хор, 17.00 Едита Фаради грає на фортепіяні, 20.30 Анна Утрі співає мадярські пісні в супр. циг. орх., 21.50 Концерт орх., **Кошиці** (259,1) 18.00 **Для Закарпаття**: Оповідання для молоді, Іванчов: „Вибори війта“ вес. скеч. 20.25 Мельодії півн. народів, **Мілано** (368,6) 17.15 Орхестра, 20.35 „Хитра вдова“ ком. К. Ґольдоніє, 21.55 Концерт віол. Арріґа Серата та піяніста Сандра Фуґи, **Париж** (1648) 20.30 Діяльоґ, 20.45 Альф. Мюссе, 21.00 Мельодії, 21.45 Концерт, **Братислава** (298,8) 20.00 Розривковий концерт, 20.40 „Цілунок кохання“ оп. Проназкова, **Рим** (420,8) 17.15 Орх. концерт, 20.35 „Затоплений дзвін“ оп. Респіґія.

Неділя, 23. лютого 1936.

Берлін (356,7) 12.00 Музика, 14.15 Весела всячина, 19.00 Солісти, **Будапешт** (549,1) 12.30 Концерт оп. музики, 15.50 Сальон. музика, 17.00 Циг. музика, **Відень** (506,8) 12.55 Популярна музика, 17.55 „Баль прачок“ вес. авд., **Мінхен** (405,4) 13.00 Легка музика, 15.05 Солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13.10 Концерт орх., 14.30 Шопенівський концерт, 16.00 Муз. пополудне, **Ляйпціґ** (382,2) 15.00 Форт. твори Шумана, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт, 20.35 „Примадона“ оп. Пєтрія, **Братислава** (298,8) 18.15 Два фортепіяни, **Прага** (470,2) 19.05 Веселі рефрени, **Мілано** (368,6) 20.35 „Орфеїда“ оп. Малліпера, **Париж** (26,8) 23.45 Танк. музика.

Львівське радіо.

Субота, 22. лютого 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Оглад жіночих видань, 12.25 Стилізований танок, гр. пл., 13.23 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Концерт орх., 15.00 Образець: „Одинак“, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт солістів, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Театр Уяви: „Історія горіха Кракатука та княжна Пірліпати“, для дітей, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 „З гостиною серед сирен“ репортаж із Гдині, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Саламандра, 17.50 Легка музика з гр. пл., 18.25 Розвязка музичної загадки, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Віольончелевий ресітал, 19.00 Книжки, яких не читають, фейлетон Г. Голендера, 19.20 Реклям. концерт, 19.35 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Легка й танкова музика, спів, 20.45 Вечірній денник, 20.55 із сучасної Польщі, 21.00 Пісні в житті села, 21.10 У роковини уродин Шопена (22. II. 1810), спів, симф. орх., 22.15 Мала фільм. академія: „Його велике кохання“ (з участю Ярача, Желіховської), 22.30 Весела пісонька — гр. пл., 23.05 Танк. музика, орх.

Неділя, 23. лютого 1936.

9.00 Раннішня авдиція, 10.00 Богослуження, опісля: З опер Джузепе Верді — гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Театральна всячина, 12.15 Музичний поранок симф. орхестри, спів Ір. Цивінська; у перерві в год. 13.00 Театр Уяви: „Борис Годунов“ Ол. Пушкіна (фраґмент), 14.00 „Поруче оголошення“ ірончна новеля Вол. Пежинського, 14.20 Сальонова музика, пісоньки в вик. Риш. Грукса з гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Лісові актуалії, 15.25 Легка музика з гр. пл., 15.45 Молоко та його шлях до консумента, 16.00 Хвилина питань для старших дітей, 16.15 Рекламовий концерт, 16.30 Легка музика з гр. пл., 16.53 Театр Уяви в чужих (голяндський): „Смерть паперу“ комедія Вальтера Тріша й Г. Л. Вайша, 17.30 Орх. концерт, солісти, 19.40 Спортові вістки, 19.45 Літературні новини, 20.00 Твори Фр. Шуберта у вик. М. Йонасівни й Ст. Вітаса (спів), 20.75 Вийнки з творів Ю. Пілсудського, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Прогулька на гори Пентелікон (фейл.), 21.45, 21.46 Спортові вістки, 22.00 Концерт орхестри, 22.30 Музика з гр. пл.

Радіокутик.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У неділю 23. лютого в год. 9.03 — „Рільнича Газета“. В год. 15.00 — „Перегляд ринків рільних продуктів“. В год. 15.15 — бесіда п. н. „Про майбутнє сільської молоді“.

Год. 15.45 — бесіда п. н. „Молоко і його дорога від продуцента на селі до консумента в місті“.

У понеділок 24. лютого год. 12.15 — „Рільничі відомості“.

У вівторок 25. лютого год. 18.55 — „Рільнича скрипка“.

У середу 26. лютого год. 18.55 — бесіда про фінансово-рільничі приписи.

У четвер 27. лютого год. 18.55 — бесіда п. н. „Нас буде щораз більше“.

У пятницю 28. лютого год. 18.55 — „Рільнича скрипка“.

У суботу 29. лютого год. 12.15 — „Актуальна рільнича бесіда“.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22.

У Варшаві були такі курси: Голяндія 116.90, Льондон 26.17, Н. Йорк кабель 5.24 і пів, Париж 35.01, Прага 21.97, Швайцарія 173.25. Акції Банку Польского 90.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 21-го лютого ц. р. кооператива платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·75 „
1 л.	молока від 11. I. 1936	0·15 „
1 л.	сметани	0·75 „
1 к.	яєць	3·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. II. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоубійні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг I. кл.	1·05 зол.
Курки товсті з острогами I. кл.	0.95 „
Індики, індички товсті I. кл.	1.05 „
Пантарки товсті I. кл.	1.15 „
Качки товщеві I. кл.	1.05 „

Приймає кури, качки, індики й пантерки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.